

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕМОКРАТІЯ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ»

Ступінь освіти	Бакалавр 051 «Економіка», 061 «Журналістика, 071 «Облік і оподаткування», 075 «Маркетинг», 242 «Туризм і рекреації», 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Тривалість викладання	9, 10 чверть
Заняття:	4 години на тиждень
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4436>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Демократія: від теорії до практики»

Інформація про викладачів:

	Двуреченська Олександра Сергіївна, (лекції та практичні) доцент кафедри, кандидат історичних наук
	Персональна сторінка: https://oa.nmu.org.ua/ua/vikladachi/
	E-mail: Dvurechenska.O.S@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна **Демократія: від теорії до практики** дозволяє зрозуміти концептуальні засади та принципи демократії, познайомитися з механізмами захисту прав людини на міжнародному рівні, особливостями функціонування громадянського суспільства та громадською участю у провідних країнах світу та Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів необхідних знань, навичок та ставлень, пов'язаних з ефективною (поінформованою, компетентною) демократичною взаємодією громадян у суспільстві.

Завдання курсу:

- 1) надати студентам цілісну систему знань про історію та концептуальні засади демократичного урядування, права людини, громадську участь;

- 2) сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію, ефективно взаємодіяти з людьми різних поглядів та переконань;
- 3) сформувати розуміння важливості громадської участі у демократичній державі;
- 4) сформувати у студентів готовність долучатися до вирішення суспільних проблем та навчити використовувати для цього інструменти громадської участі, доступні в Україні.

3. Результати навчання:

- Розуміти взаємозв'язок влади та громадянина в умовах демократії, права людини, механізми захисту прав людини і роль, яку відіграє громадянське суспільство у моніторингу діяльності уряду та співпраці з ним на міжнародному рівні.
- Місце та функції громадянського суспільства та окремого громадянина у демократії.
- Ідентифікувати та досліджувати існуючі у суспільстві проблеми, а також розробляти рекомендації щодо їх вирішення.
- Застосовувати інструменти громадської участі для вирішення суспільних проблем.
- Чітко та зрозуміло пояснювати складні суспільні проблеми, спонукати інших до спільних дій для їх вирішення.
- Усвідомлювати екологічну та соціальну відповідальність особистості, бізнесу, громади як невід'ємної умови функціонування сталого демократичного суспільства.

4. Структура курсу

Календарний план курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу. Політика курсу. Вимоги. Навчальні матеріали. Академічна доброчесність. Теоретичні засади основи демократичного врядування	Лекція	Силабус. Навчальна література 2, с. 18-31 Конспект лекцій	—
	Ділова гра «Демократія: думки, які варто обговорити»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
2	Принципи демократії	Лекція	Навчальна література 2, с. 32-50	—
	Ділова гра «Принципи демократії. Прогулянка галереєю»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
	Вирішення тестових завдань	Практика	Конспект лекцій	5
3	Права людини	Лекція	Навчальна література 2, с. 51-89	—
	Ділова гра «Континуум – Балансування індивідуальних прав»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
	Вирішення тестових завдань	Практика	Конспект лекцій	5

4	Механізми захисту прав людини	Лекція	Навчальна література 2, с. 90-103	—
	Ділова гра «Відповідальне споживання інформації у цифрову епоху»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
5	Конституціоналізм, ліберальна демократія та Україна	Лекція	Навчальна література 2, с. 109-126	—
	Ділова гра «Людський барометр. Скільки влади пови - нен мати уряд?»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
6	Система демократії в Україні та механізм її реалізації	Лекція	Навчальна література 2, с. 127-153	—
	Ділова гра «Які функції політичних партій?»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
7	Характеристики громадянського суспільства	Лекція	Навчальна література 2, с. 158-181	—
	Дебати «Наскільки широким може бути право на свободу вираження та об'єднань?»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
8	Роль громадянського суспільства в демократичних реформах у Східній Європі	Лекція	Навчальна література 2, с. 182-198	—
	Ділова гра «Мозаїка: Громадянське суспільство і демо - кратичні реформи у країнах Східної Європи. Аналіз конкретного приладу»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
9	Виклики для громадянського суспільства	Лекція	Навчальна література 2, с. 200-219	-
	Ділова гра «Медіація – метод мирного вирішення конфліктів»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
10	Громадянськість та демократія	Лекція	Навчальна література 2, с. 221-224	
	Ділова гра «4 кутки: Методи громадянської участі»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
11	Що таке «хороший» громадянин	Лекція	Навчальна література 2, с. 227-241	
	Ділова гра «Оцінка методів громадянської участі»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
12	Активне громадянське населення	Лекція	Навчальна література 2, с. 245-272	
	Ділова гра «Консультації з громадськістю»	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	5
13	Презентація студентських проєктів, рефлексія та підбиття підсумків	Лекція	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	

	Індивідуальна рефлексія щодо досвіду, отриманого в процесі роботи над проектом	Практика	Питання, умови обговорення видаються викладачем на занятті	30
	Комплексна контрольна робота, якщо за поточним контролем набрано менше 60 балів, або є бажання підвищити оцінку	Практика	Білеті із зазначенням кількості балів за кожне завдання (тести, відкриті питання, кейси), які видаються під час контрольної роботи	Максимум 100 балів
	Підведення підсумків, анкетування з якості, оголошення оцінок	Практика	Інтерактивний діалог	Підведення підсумків, оголошення оцінок

Інформація для студентів заочної форми навчання.

На сайті університету знаходиться графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем:

- 1 лекція – лекція тижня 1 з таблиці 4.
- 2 лекція – лекція тижня 12 з таблиці 4.
- 1 практика - практика тижня 10 з таблиці 4.
- 2 практика – комплексна контрольна робота.

Решту практичних завдань студент опановує самостійно. Виконані завдання практичних занять здаються за 2 тижні до сесії згідно графіку навчального процесу. Умови завдань знаходяться на сторінці курсу на платформі Moodle. Виконання комплексної контрольної роботи для студентів заочної форми навчання є обов'язковим. Підсумкова оцінка за дисципліну дорівнює середньому суми оцінок за контрольну роботу, аудиторні заняття та комплексну контрольну роботу.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджета до за стосунків Microsoft Office:Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint).

Інстальована на гаджетах програма Kahoot! (<https://kahoot.it/>).

Під час занять буде використаний ресурс Mentimeter (<https://www.mentimeter.com/>)

На лекційних та практичних заняттях необхідні калькулятори.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре

60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за виконання завдань, приведених у п.4. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів за поточний контроль та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною відбувається письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань, кейсів. Максимальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу: 100
---	--

6.3. Критерії оцінювання *тестів та відкритих письмових та усних контрольних питань*:

УВАГА! У ТВОРЧИХ ЗАВДАННЯХ ОРИГІНАЛЬНІ, УНІКАЛЬНІ (АВТОРСЬКІ) ІДЕЇ ЗДОБУВАЧА ПІДТРИМУЮТЬСЯ +5 БАЛАМИ ДО ОЦІНКИ ЗАВДАННЯ! ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧ ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ!

1 правильна відповідь тесту оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів, доповнення еталону інформацією з додаткової літератури з посиланням на неї, правильна мова викладення матеріалу.

4 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії, мовленні.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст повідомлення.

1 бал – наявність відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4. Критерії оцінювання *кейсів*:

У підсумку за розв'язання кейсу можна отримати максимально 10 балів, додавши такі складові:

Ідентифіковано проблему обліку, аудиту, контролю, оподаткування – 1 бал;

Описано проблему (пояснено її сутність, негативні наслідки) – 1 бал;

Використано всі релевантні вихідні дані з аргументацією відбору даних – 1 бал;

Коректно здійснено стандартні розрахунки, які впливають з даних кейсу – 1 бал;

Коректно здійснено нестандартні розрахунки, які не впливають з даних кейсу, але

можуть бути зроблені на основі додаткових даних відкритого доступу, з поясненням необхідності провести саме такі розрахунки у даному кейсі – 2 бали;

Зроблено стандартний висновок та стандартне рішення проблеми кейсу – 1 бал;

Зроблено оригінальний висновок з аргументацією та надано оригінальні пропозиції розв'язання проблеми кейсу – 3 бали;

6.5. Критерії оцінювання *розв'язання задач*:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

2 бали: отримано неправильну відповідь, не використано формули (алгоритми) з поясненням змісту окремих їх складових, не зазначено одиниці виміру під час кожної дії.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

6.6 Критерії оцінювання *демонстрації та обговорення презентацій*

У підсумку за демонстрацію та обговорення презентацій можна отримати максимально 15 балів, додавши такі складові:

Презентація містить усі стандартні структурні елементи: титульний слайд; мету доповіді (поставленого завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські); висновки; фінальний слайд – 1 бал.

Структурні елементи презентації за своїм змістом мають відношення до поставленої на розгляд теми – 1 бал; проблему, шляхи її вирішення та висновки сформульовані коректно – 2 бали.

У змісті презентації використано матеріали з додаткової літератури з відповідними посиланнями – 2 бали.

Використано корпоративний шаблон презентацій з корпоративною символікою – 1 бал.

Доповідь відбулась грамотною мовою – 1 бал.

Доповідь відбулась у формі розповіді замість читання – 1 бал.

Доповідь містила приклади з реального життя, які ілюструють зміст презентації – 2 бали.

Надано відповіді на поставлені питання – 2 бали.

Задано питання до інших презентацій – 2 бали.

6.7. Критерії оцінювання *есе* (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку,

вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

6.7 Процедура проведення контрольних заходів.

Контрольні заходи з дисципліни будуть здійснені згідно з графіком навчального процесу, який можна знайти на сайті університету. У табл. 4 подано графік завдань поточного контролю. Процедуру виконання завдань поточного контролю викладач оголошує на занятті або заздалегідь. За результатами поточного контролю студент може отримати найвищу оцінку у 100 балів, з'явитися на заняття, коли проводиться комплексна контрольна робота, із заліковою книжкою та отримати оцінку. Якщо оцінка поточного контролю не влаштовує, то студент може виконати комплексну контрольну роботу і також отримати максимально 100 балів. На комплексну контрольну роботу студент повинен з'явитися із заліковою книжкою. Присутність на контрольних заходах сторонніх осіб без дозволу ректора, проректора або декана факультету не допускається. Під час комплексної контрольної роботи користуватися допоміжними засобами заборонено. Комплексна контрольна робота проходитиме за розкладом (див.табл.4). Детально процедуру проведення контрольних заходів можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/education_scientific_documents.php.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», Кодексом академічної доброчесності https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/education_scientific_documents.php.

7.2.Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри обліку і аудиту у Facebook, Instagram.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

Прийом першої перездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни. Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; представника деканату або викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки студента на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це декана факультету (директора інституту) для підготовки наказу ректора про відрахування студента за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Студенти заочної форми навчання повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступної сесії.

7.4. Відвідування занять.

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку: подати письмову заяву до декана згідно з процедурою оскарження, викладеною у Кодексі академічної доброчесності .

7.6. Бонуси. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки. **Студенти, які протягом семестру підготують та подадуть до публікації наукову статтю за тематикою дисципліни у фахове видання України або іншої країни, можуть отримати додатково 25 балів, але не більше підсумку у 100 балів за дисципліну.**

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач спонукатиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, формул, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальної діяльності підприємства, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Розв'язання задач. Алгоритмічний пошук рішення через застосування типових прийомів, який на відміну від рішення кейсів, не вимагає ідентифікації проблеми та оригінальних підходів до її розв'язання.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Есе. Самостійний роздум на задану тему з підкріпленням аргументами висловлених тез та антитез.

Для заохочення шерінгу ідеями та вільного мовлення в умовах навчання один в одного використовуються методи:

Виступ. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

Інтерактивні ігрові методи:

Задачі на критичне мислення. Студенти вчаться продукувати та висловлювати сумніви, ставити питання, пропонувати доповнення щодо фактів та тез, які підлягають критиці у етичній манері для розвитку критичного мислення.

9. Ресурси і література

Основні

1. Балицька М. Глобальний відкат: більше виборів — менше демократії. URL: <https://voxukraine.org/globalnyj-vidkat-bilshe-vyboriv-menshe-demokratiyi>
2. Берроуз Г. Демократія від теорії до практики: підручник курсу. К.: Міжнародна фундація виборчих систем, 2025. 288 с.
3. Демократія: ідеї на практиці. Посібник для студентів (2025) / І. Лященко, М. Колоколова, М. Попадюк, Ю. Пачос. URL: <https://www.ifesukraine.org/wp-content/uploads/2025/04/democracy-ideas-in-action-coursereader.pdf#page=5.26>
4. Компас (2023). Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді / П. Брандер, Л. Вітте, Н. Гані та ін. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/democracy>
5. Кононенко Ю.С., Джолос С.В. Демократія: критичний погляд // Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Серія Право. Випуск 81: частина 1. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.1.5>
6. Society Transformed by War : Analytical Report / [V. Potapenko, I. Pavlenko, Yu. Tyshchenko, O. Izhak, Yu. Kaplan, I. Valiushko, H. Makarov, O. Danyliak, O. Mykhailova, O. Valevskyi, L. Lisohor, Ye. Maliarevskyi, V. Barannik, A. Dvihun]. Kyiv: NISS, 2025. 78 p. <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2025.02>
7. The Crisis of Democracy: Theoretical and Practical Issues in the Times of Global Antagonism. <https://www.ideopol.org/wp-content/uploads/2023/05/IPJ-1-23-2023-ENG.-Full-text-1.pdf>
8. Shivendu Kumar Rai (2025). Digital Democracy: The Role of Social Media in Shaping Political Opinion and Participation. URL: https://www.researchgate.net/publication/398617791_Digital_Democracy_The_Role_of_Social_Media_in_Shaping_Political_Opinion_and_Participation (дата звернення: 30.12.2025).
9. Shih-chan Dai (2025). Conceptualizing Digital Democracy: A Policy-Oriented Approach Through Computational Text Analysis. URL: https://www.researchgate.net/publication/398483778_Conceptualizing_Digital_Democracy_A_Policy-Oriented_Approach_Through_Computational_Text_Analysis
10. Cardona C. (2025). Protecting Global Democracy in the Digital Age: Insights from PAI's Community of Practice. URL: <https://partnershiponai.org/protecting-global-democracy-in-the-digital-age-insights-from-pais-community-of-practice/>
11. The Two Faces of Elections: The Democracy vs. Populism Paradox (2025). URL: <https://memo98.sk/article/the-two-faces-of-elections-the-democracy-vs-populism-paradox>

Допоміжні

1. Андрійчук Т. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства: проблеми організаційно-функціонального забезпечення // Political Studies. 2021. №2. С. 80-96.
2. Горобець І., Мартинов А. Теорія демократичного миру за умов кризи постбіполярної системи міжнародних відносин. Консенсус. 2022. (4). С. 86-101.
3. Демократія: від теорії до практики / [Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін.]. Київ, 2019.
4. Демократія: від теорії до практики. Посібник для студентів. / Г. Берроуз. Київ, 2019.
5. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. К., 2017.
6. Кононенко В. В., Лапшин С. А. Громадянське суспільство та держава: співвідношення в публічному управлінні // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 8. С. 21 – 30.

7. Латигіна Н. А. Сучасні тенденції розвитку демократії у світовому політичному просторі. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/latygina_suchasni.pdf
8. Шайгородський Ю. Розвиток громадянського суспільства та проблема „дефіциту демократії”. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. С. 332—367.
9. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 464 с.
10. André Bächtiger, John S. Dryzek, Jane Mansbridge, Mark E. Warren. The Oxford Handbook of Deliberative Democracy, Oxford University Press, 2018. 976 с.
11. Bin Xu. The Culture of Democracy: A Sociological Approach to Civil Society (Cultural Sociology). USA: Polity, 2022
12. Cianetti Licia, Dawson James, Hanley Seán. Rethinking „democratic backsliding” in Central and Eastern Europe – looking beyond Hungary and Poland. East European Politics. 2018. No. 34 (3). P. 243—256.
13. Democracy Facing Global Challenges: V-Dem Annual Democracy Report 2019 (Report). V-Dem Institute at the University of Gothenburg. May 2019..
14. Governance and Democracy in the Asia-Pacific. Political and Civil Society. Edited By
15. James S. Lai Asian American Connective Action in the Age of Social Media: Civic Engagement, Contested Issues, and Emerging Identities. Temple University Press, 2022
16. Keilitz I. Illiberalism Enabled by the Coronavirus Pandemic: An Existential Threat to Judicial Independence. International Journal for Court Administration. 2020. No. 11 (2).
17. Kyle Jordan, Mounk Yascha. The Populist Harm to Democracy: An Empirical Assessment. Tony Blair Institute for Global Change. December 2018.
18. Kyle Jordan, Mounk Yascha. What Populists Do to Democracies. The Atlantic. 26 December 2018.
19. Leonard Weinberg, Elizabeth Francis, Eliot Assoudeh. Routledge Handbook of Democracy and Security, Taylor and Francis, 2020. 340 с.
20. Mettler Suzanne. Four Threats: The Recurring Crises of American Democracy. New York: St. Martin's Press, 2020.
21. Mounk Y. The Undemocratic Dilemma. Journal of Democracy. 2018. No. 29. P. 98—112.
22. Mounk Yascha. Democracy on the Defense // Foreign Affairs. 2021.
23. Rosenberg S. Democracy Devouring Itself: The Rise of the Incompetent Citizen and the Appeal of Right-Wing Populism. eScholarship, University of California. 1 January 2019.
24. Stephen McCarthy, Mark R. Thompson. UK: Routledge, 2021.
25. Thomas P. Boje. Civility and Participatory Democracy. The Importance of Civil Society and Active Citizenship. Denmark, 2021

10. Права та обов'язки учасників освітнього процесу НТУ «ДП»

У цьому розділі ми хочемо повідомити вас про документи НТУ «ДП», які визначають права, обов'язки студентів та викладачів, а також регламентують процеси та процедури освіти.

Якщо вам буде щось не зрозуміле, ви можете звернутись до старости, куратора, викладачів кафедри, гаранта програми, завідувача кафедри і ми вам допоможемо.

УВАГА! Перелік та зміст документів постійно оновлюються.
Тому слідкуйте за інформацією на офіційному веб-сайті університету
в розділі: Установчі документи та положення
https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/ .

